

Hulp bij geldzorgen

Informatiegids voor Aloysiusscholen

Wat kun je doen voor ouders en collega's
met geldzorgen?

*“Bij Aloysius willen we
zorgen voor elkaar”*

Laten we goed voor elkaar zorgen

Veel leerlingen en hun ouders hadden het financieel al zwaar. Die financiële druk is de laatste tijd alleen maar toegenomen – door alleen al inflatie en stijgende energieprijzen – en steeds méér gezinnen hebben geldzorgen.

Als er thuis te weinig geld is om schoolspullen, een warme jas of een sportclub te kunnen betalen en kinderen of jongeren zonder ontbijt naar school komen, dan willen wij natuurlijk helpen.

Ouders en collega's kunnen bellen met het Aloysius Hulpteam voor geldzorgen. Collega's van het hulpteam geven geen geld, maar luisteren wel en denken mee. Zij zoeken naar mogelijkheden om wél school- of gymspullen, een fiets, een winterjas, een computer, een sport of hobby te regelen. Of – in het geval van een collega met geldzorgen – ook te kijken hoe we kunnen meedenken over oplossingen.

Als schoolteam kun je veel doen om leerlingen en ouders met financiële stress te ondersteunen. In deze informatiegids geven we tips om armoede te herkennen en om maatregelen te nemen om kansengelijkheid te bevorderen.

De gids is gemaakt met input van veel praktijkervaringen van collega's van onze scholen. Laat je erdoor inspireren. Samen kunnen we eraan bijdragen dat onze leerlingen kunnen meedoen, op school en in hun vrije tijd.

Johan van Triest

voorzitter college van bestuur Aloysius Stichting

Inhoudsopgave

In deze gids

01. Opgroeien in armoede: wat doet dat met een leerling?	8
.....	
02. Armoede: hoe signaleer je dat?	10
.....	
03. Hoe ga je 'goed' in gesprek over armoede?	12
.....	
04. Wat kun je doen in de schoolorganisatie?	14
.....	
05. Voorzieningen en fondsen	16
.....	

Aloysius Hulpteam voor geldzorgen

Aloysius helpt kinderen en hun gezinnen graag. Ouders kunnen dus terecht bij het Aloysius Hulpteam voor geldzorgen. Dat luistert en helpt zoeken naar mogelijkheden om financiële stress te verminderen.

Er zijn veel organisaties die ouders kunnen helpen of ondersteunen, maar je moet de weg wel weten te vinden. Het Aloysius Hulpteam heeft dat 'hulpnetwerk' goed in beeld. Moedig ouders dus vooral aan om te bellen of te mailen!

Ook zelf kun je als onderwijsprofessional contact opnemen met het hulpteam voor informatie of advies.

Aloysius Hulpteam voor geldzorgen

0252 74 50 23

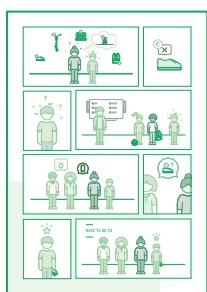
hulpteam@aloysiusstichting.nl

open op ma, di, do, vrij

Ook collega's met geldzorgen kunnen
– uiteraard vertrouwelijk – bellen of
mailen met het hulpteam!

Animatie in meerdere talen

Het hulpteam heeft een animatie gemaakt voor ouders in het Nederlands, Engels, Pools en Arabisch. De animatie staat op elke schoolwebsite en kan ook gedeeld worden in de ouderapp of in een oudernieuwsbrief.

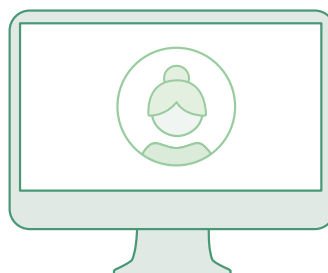
Flyer in meerdere talen

Zorg dat ouders weten dat zij kunnen bellen naar het Aloysius Hulpteam voor geldzorgen. Geef (nieuwe) ouders een flyer mee: ze zijn er in het Nederlands, Engels, Pools en Arabisch.

De flyer is digitaal beschikbaar op elke school om te delen in de ouderapp of in een nieuwsbrief.

Informatieve webinars

In de Aloysius Academie vind je een webinar voor leerkrachten en een webinar voor directeuren en managementteams van scholen. Bekijk ze en ontdek meer over hoe je armoede signaleert en hoe je hier iets aan kunt doen.

Alle middelen en informatie staan in de kennisbank op ons intranet.

ga naar de kennisbank

Opgroeien in armoede: wat doet dat met een leerling?

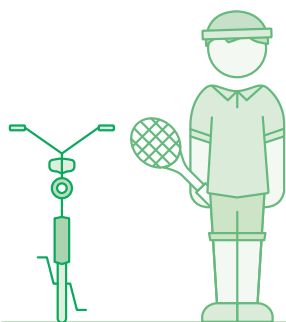
Opgroeien in armoede heeft ingrijpende gevolgen voor de sociale, emotionele, cognitieve en fysieke ontwikkeling en het welbevinden van kinderen en jongeren.

Minder of geen geld voor eten, kleding, internet of een uitstapje. Geen lid kunnen worden van een muziekvereniging of sportclub, geen verjaardagsfeestje kunnen vieren of kunnen trakteren. Of geen fiets of warme winterjas ...

Geldzorgen vergroten het risico op sociale uitsluiting en gedragsproblemen. Hoe langer die financiële stress duurt, hoe groter de kans op nadelige gevolgen voor het welbevinden van kinderen. Gevoelens van angst en boosheid komen dan veel voor, net als psychische of fysieke klachten zoals hoofdpijn, buikpijn of vermoeidheid.

Staat de bestaanszekerheid structureel onder druk, dan heeft dit veel invloed op het vermogen van ouders om te 'denken' en te 'doen'. Dit komt de interactie tussen kind en ouders meestal niet ten goede. Stress maakt het moeilijker om te kunnen reflecteren op opvoeden: daar is simpelweg geen ruimte voor. Soms leidt financiële stress zelfs tot verbaal en/of fysiek geweld.

Scholen kunnen armoedeproblemen niet oplossen, maar wel rekening houden met geldzorgen van gezinnen. En zij kunnen actie ondernemen om hun situatie te verbeteren.

Om tot ontwikkeling te komen en mee te kunnen doen op school, is een aantal voorwaarden cruciaal. Denk aan voldoende en gezond eten, bewegen, positieve aandacht en bijvoorbeeld ook een warme winterjas of een fiets om naar school te komen.

Geldzorgen en kinderarmoede

Gemiddeld groeien per klas
2 kinderen op in armoede,
in het speciaal onderwijs
mogelijk meer.

6 op de 10 huishoudens
heeft geldzorgen.

De oorzaken van deze problemen zijn divers. Bovendien geven de snel stijgende kosten van energie, wonen en boodschappen nóg meer mensen geldzorgen.

Gevolgen voor volwassenen

Bron: Ministerie SZW, zomer 2022

Gevolgen voor kinderen

Bron: Handreiking SZW/OCW, oktober 2022

Armoede: hoe signaleer je dat?

Armoede is niet altijd zichtbaar of goed te duiden.
Leerlingen en ouders doen er soms alles aan om
hun geldproblemen te verhullen.

De leerkracht is vaak dé aangewezen persoon om
armoedesignalen op te pikken.

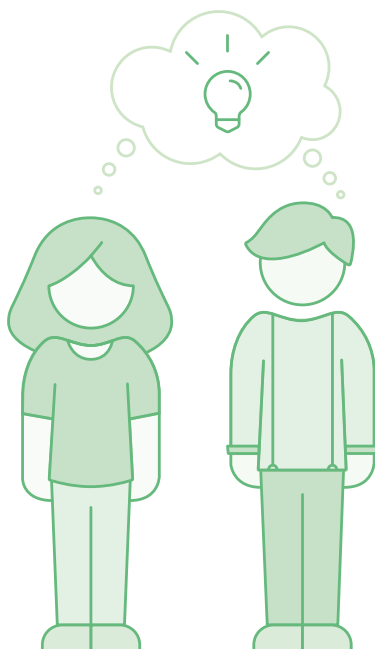
Wat kunnen signalen zijn?

- niet actief meedoen, niet alert zijn, slap of lusteloos
- regelmatig verzuim
- een lege broodtrommel of 'vergeten' lunch
- te kleine of kapotte kleding of schoenen
- het hele jaar door dezelfde kleding
- niet fris ruiken, onverzorgd zijn
- een slecht verzorgd gebit
- ziekmelding bij een schooluitje of de verjaardag
- geen lid zijn van een muziek- of sportvereniging
- thuis geen feestje als een kind of jongere jarig is
- zonder ontbijt op school
- ouders die merkbaar vaak gestrest zijn
- weinig ouderbetrokkenheid, lastig bereikbare ouders

Bij een of meer signalen, is het goed om het gesprek
aan te gaan om te kijken of jij – met steun van collega's,
leidinggevende en/of het Aloysius Hulpteam voor
geldzorgen – kunt helpen.

We weten dat armoede vaker voorkomt bij eenoudergezinnen, bijstandsgezinnen, laagopgeleide ouders en migranten- of vluchtelingengezinnen.

Wenselijk: als team afspraken maken over de route die je volgt bij armoedesignalen en het inschakelen van de juiste hulp.

Hoe ga je **'goed'** in gesprek over armoede?

Mogelijke geldzorgen bespreekbaar maken is niet makkelijk, maar wel heel belangrijk. Veel ouders durven geen hulp te vragen of te ontvangen uit angst dat 'school' gegevens doorspeelt aan 'instanties'. Daarom is het cruciaal om een gesprek stress-sensitief en cultuursensitief aan te gaan.

Gespreksleidraad

- 1 start het gesprek kalm, vriendelijk en gelijkwaardig
.....
- 2 vraag hoe het met de ouder(s) gaat
.....
- 3 stel de ouder(s) gerust als die zenuwachtig lijkt/liken
.....
- 4 voorkom schaamte door te letten op houding, taalgebruik en termen – zeg liever ‘problemen met betalen’ dan ‘armoede’ bijvoorbeeld
.....
- 5 geef aan dat je een aantal zaken is opgevallen en dat je wilt verkennen of die kloppen en hoe je vanuit school kunt helpen
.....
- 6 geef bij geldzorgen aan dat er meer ouders zijn die worstelen met geld – de ouder(s) is/zijn niet de enige!
.....
- 7 onderzoek wat de ouder(s) nodig heeft/hebben en geef aan wat je kunt regelen of doen
.....
- 8 vertel wat het Aloysius Hulpteam voor geldzorgen kan betekenen – geef eventueel een flyer mee of laat de animatie zien
.....

Stem af op ouders

Ongeveer 2,5 miljoen Nederlanders hebben moeite met lezen, rekenen en het gebruik van een computer of smartphone. Bij nagenoeg alle ouders die tot nu toe het Aloysius Hulpteam voor geldzorgen hebben gebeld, is taal een barrière om hulp te vinden voor geldzorgen. Sluit in de communicatie dus goed aan bij de (taal)behoeften van ouders.

- formuleer korte zinnen met makkelijke woorden
- gebruik zo nodig de Tolkentelefoon
- regel dingen als het invullen van een formulier samen met ouders op school

Wat kun je doen in de schoolorganisatie?

Wat kun je als school doen om ervoor te zorgen dat iedere leerling mee kan doen?

Zorg voor ontbijt en lunch

Bied álle leerlingen een ontbijt en lunch aan, zodat geen leerling zich de uitzondering voelt of zich hoeft te schamen. Bij het Jeugdeducatiefonds kun je als school een certificering aanvragen waarmee je een tegemoetkoming kunt krijgen in de kosten voor de maaltijden.

- Ervaringen horen? Neem contact op met de Antoniusschool De Pionier in Den Helder of de Antoniusschool in IJmuiden. Zij hebben allebei zo'n certificering.

Tips

- plaats een mand of kratje met producten als rijstwafels, fruit en krentenbollen op een makkelijk toegankelijke plek, zo kan elk kind iets pakken
- een collega of vrijwilliger doet wekelijks boodschappen en oudere leerlingen of vrijwilligers verdelen de boodschappen in een mand of kratje voor elke klas
- maak afspraken met de lokale supermarkt over boodschappen en bezorging – vaak willen die tegen een schappelijke prijs meewerken
- kook samen op school en lunch samen: dit kan prima onderdeel zijn van het schoolprogramma

Hoe kun je omgaan met verjaardagen en trakteren en feestdagen?

Het verzorgen of kopen van een traktatie, cadeautje of het geven van een feestje, zijn lastig bij een krappe beurs.

- verzorg zelf traktaties voor leerlingen
- zorg dat collega's niet trakteren, maar regel vanuit school eens per maand een taart of iets anders lekkers voor alle jarigen in die periode
- stel voor het kersteten ingrediënten beschikbaar waarmee alle ouders iets kunnen maken voor het kerstbuffet
- koop materiaal voor surprises dat van school mee te nemen is naar huis (of knutsel samen op school)

Zorg voor (gym)spullen

Voor ouders met geldzorgen is het vaak lastig om sportschoenen of gymkleding aan te schaffen.

- zorg dat je een rek hebt met gymkleding en gym schoenen die je kunt lenen
- schaf voor een leerling kleding aan
- help ouders een aanvraag doen bij een fonds (zie hoofdstuk 3) of bel met het Aloysius Hulpteam voor geldzorgen

Stel menstruatieproducten beschikbaar

Een op de tien meisjes en vrouwen in Nederland die in armoede leven, heeft geen geld voor menstruatieproblemen.

- voorzie elk toilet van maandverband
- geef je maandverband bij iemand in beheer, doe dit dan bij een **vrouwelijke** collega

Voorzieningen en fondsen

Als onderwijsprofessional kun je intermediair zijn voor ouders bij de aanvraag van belangrijke voorzieningen. Kom je er niet uit, of kost dit te veel tijd: aarzel dan niet om het Aloysius Hulpteam voor geldzorgen te bellen of mailen. Zij ondersteunen graag!

Kindfondsen

Sam&

Sam& is een samenwerkingsverband van Leergeld Nederland, Jeugdfonds Sport & Cultuur, Nationaal Fonds Kinderhulp en Stichting Jarige Job. Samen bieden deze organisaties één digitale portal waar ouders en intermediairs informatie kunnen vinden en aanvragen kunnen doen voor de voorzieningen die de verschillende organisaties bieden.

→ samenvoorallekinderen.nl

Jeugdfonds Sport & Cultuur

Het **Jeugdfonds Sport & Cultuur** betaalt de sportcontributie (ook zwemles) of het lesgeld voor dans- en muziekles voor kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar uit gezinnen met weinig geld. Soms worden ook attributen zoals schoenen, kleding of uitleeninstrumenten vergoed.

→ jeugdfondssportencultuur.nl

Stichting Leergeld

Leergeld steunt kinderen van 4 tot 18 jaar om te kunnen meedoen aan binnen- en buitenschoolse activiteiten. Ze helpen bijvoorbeeld met schoolspullen, een laptop, een fiets of zwemles.
→ leergeld.nl

Stichting Jarige Job

Jarige Job helpt kinderen in armoede door een verjaardagsbox te geven. In deze verjaardagsbox zit alles wat nodig is voor een echte verjaardag op school of thuis.
→ stichtingjarigejob.nl

Nationaal Fonds Kinderhulp

Fonds Kinderhulp biedt financiële ondersteuning aan kinderen in armoede van 0 tot 21 jaar. Kinderhulp draagt onder andere bij aan cursussen, een dagje uit, een sinterklaascadeautje, kleding, therapie en meubels.
→ kinderhulp.nl/wat-wij-doen/actie-pepernoot

Jeugdeducatiefonds

Het **Jeugdeducatiefonds** helpt om de ontwikkelingskansen van kinderen die opgroeien in armoede te vergroten. Scholen kunnen een aanvraag doen voor certificering en vervolgens een financiële bijdragen aanvragen voor bijvoorbeeld lespakketten, schoolontbijt en schoolfruit en sport op school. Ben je gecertificeerd, dan kun je aanvragen met een paar klikken indienen.
→ jeugdeducatiefonds.nl/doe-mee

Fondsen voor volwassenen

Humanitas

Humanitas is een landelijke vrijwilligersorganisatie. Je kunt er terecht voor een maatje (voor jezelf of je kind), hulp bij opvoeden of administratie.

→ humanitas.nl

Schuldhulpmaatje

Een **schuldhulpmaatje** helpt je bij het op orde brengen van je financiële administratie bij schulden.

→ schuldhulpmaatje.nl

Voedselbank

In bijna elke gemeente zit een **voedselbank** waar je je kunt aanmelden voor tijdelijke ondersteuning in de vorm van een voedselpakket. Ook kun je advies krijgen.

→ voedselbankennederland.nl

Kledingbank

In sommige gemeenten zit een **kledingbank** waar je terecht kunt voor kleding en schoenen in goede staat. De kledingbank heeft geen landelijke website.

Volwassenenfonds Sport & Cultuur

In sommige gemeenten wordt gewerkt met het **Volwassenenfonds Sport & Cultuur**. Dit fonds ondersteunt volwassenen vanaf achttien jaar met het betalen van de sportcontributie, dans- of muziekles.

→ volwassenenfonds.nl

Regelingen, voorzieningen en helpende instanties: zie door de bomen het bos maar te vinden als je geldzorgen hebt. Dan is de taal vaak ook nog ingewikkeld. De collega's van het Aloysius Hulpteam voor geldzorgen kunnen ouders én collega's informeren en adviseren over routes naar hulp.

Scan de QR-code en bekijk
alle middelen op de kennisbank

Colofon

Uitgave

Aloysius Stichting

Inhoud en eindredactie

Hulpteam Aloysius
Yasmine Bayoumy BMC

Ontwerp

Budelinc - Solutions créatives

Drukwerk

Drukkerij Kempers

Aloysius Hulpteam voor geldzorgen

0252 74 50 23

hulpteam@aloysiusstichting.nl